

KRONOLOGIJA POLOMIJE Z BLOKOM 6 V TEŠ

Sklep o vključitvi TEŠ 6 v razvojni načrt podjetja je sprejela skupščina TEŠ d.o.o. dne 11.06.2004. V razvojnem načrtu do leta 2013 so predvideli povečanje proizvodnje iz 3,55 TWh v letu 2004 na 6,7 TWh v letu 2012. To naj bi dosegli »z dograditvijo plinskih turbin k bloku 4 in 5 ter z zamenjavo blokov 1-3 z blokom 6 s 600MW, z možnostjo kurjenja več vrst goriva in obenem sosežiga sortiranih odpadkov«. Takrat to ni bil noben nadomestni blok. Predvidene naložbe imajo posebno opombo, ki se glasi: »izgradnja kogeneracije in zamenjava blokov 1-3 z blokom 6 s 600 MW nista predvideni v razvojnem načrtu skupine HSE 2004-2013; odvisni sta od potreb po električni energiji in zagotovitve potrebnih virov financiranja.« V tem razvojnem programu je bilo načrtovano obratovanje bloka 4 do 2020 in bloka 5 do 2025. Blok 6 je bil ocenjen s 141 mia SIT (588 mio EUR). Utemeljitev za 600 MW blok so strnjene v tri alineje: premogu se Slovenija ne sme odpovedati, potrebno bo drastično znižanje emisij CO₂, višjo porabo elektrike v naslednjih letih lahko zadovolji le plinsko parna elektrarna z višjimi izkoristki; predvidene investicije v energetske objekte v Italiji do leta 2012 zahtevajo čim hitrejša nove investicije, da bi ostali konkurenčni.

Septembra 2005 je TEŠ zaprosil Ministrstvo za gospodarstvo za energetska dovoljenja za blok 6 s 500 MW in kurjenjem velenjskega lignita (izdano 23.11.2005).

21.4.2006 je nadzorni svet TEŠ potrdil investicijski program za blok 6 s 600 MW.

21.5.2006 je bilo spremenjeno energetska dovoljenje, tako da je predvidelo objekt s 600 MW in kurjenjem do 10% uvoženega črnega premoga.

7.10.2006 je bil objavljen informativni razpis za privilegirane ponudnika (preferred bidder) opreme v Uradnem listu EU.

12.10.2006 je bil blok 6 uvrščen v Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih Vlade RS.

13.10.2006 so Min. za okolje in prostor, TEŠ in občina Šoštanj začeli s sprejemanjem dveh prostorskih aktov za blok 6 in odžveplevalno napravo ter dimnik. Akta sta bila sprejeta 24.9.2007 in 19.6.2008. Pred pričetkom postopka umeščanja v prostor je za tovrstne projekte skladno z zakonom o varstvu okolja potrebno že na programski ravni opraviti t.i. »celovito presojo vplivov na okolje« (CPVO). V okviru postopka CPVO se opravi iskanje optimalne variante možnih projektnih rešitev z upoštevanjem obremenjevanja okolja in prostora. CPVO bi morala okoljsko utemeljiti potrebo po bloku 6 nasploh. Odločbo o začetku postopka CPVO bi moralo izdati Min. za okolje in prostor, a je do danes ni, ker blok 6 nikoli ni bil vključen v noben nacionalni energetski ali kak drug program.

Avgust 2007 – Alstom izbran za privilegiranega ponudnika.

September 2007 – spremenjen investicijski program (povišana vrednost) – utemeljitev: zaradi rezervacijske pogodbe, čeprav ta sploh ne govori o končni vrednosti.

19.9.2007 podpisana rezervacijska pogodba z Alstomom.

27.9.2007 podpisana pogodba z EIB za posojilo v višini 350 mio EUR brez državnega jamstva.

18.10.2007 s strani TEŠ je bilo plačanih 25 mio EUR za rezervacijo (dobro voljo za nadaljevanje pogajanj) Alstomu.

12.6.2008 je NS HSE odločal o soglasju upravi za podpis poročila za blok 6. Soglasje je bilo izdano pogojno: »ko bodo dogovorjeni vsi parametri v smislu dobrega gospodarja.«

26.6.2008 NS TEŠ na korespondenčni seji soglašja s podpisom pogodbe z Alstomom.

27.6.2008 je direktor TEŠ podpisal pogodbo za dobavo glavne tehnološke opreme z Alstomom.

22.6.2009 – podpisana pogodba za nakup razžveplalne naprave s konzorcijem Rudis-Estech-Engineering Doberšek (75,9 mio EUR). Ugotovljen konflikt interesov, saj je Engineering Doberšek skupaj z družino Kotar lastnik podjetja CEE d.o.o., ki je pripravilo ključno dokumentacijo za blok 6.

19.10.2009 – NS HSE brez dogovora vseh parametrov v smislu dobrega gospodarja (sklep NS z dne 12.6.2008) odobri starševsko garancijo za blok 6 in vse obveznosti prenese na HSE, podpisan aneks k pogodbi z Alstomom, s katerim je bila vrednost opreme znižana na 695 mio EUR (veljati je začela 3.12.2009).

11.11.2009 pridobljeno okoljevarstveno soglasje (smernice).

2.12.2009 HSE prek TEŠ plača prvi obrok Alstomu (85,4 mio EUR).

December 2009 – z delom začne odbor za aktivni nadzor investicije v blok 6 na HSE.

18.3.2010 – Vlada RS v tem mandatu prvič obravnava informacijo o gradnji bloka 6 in naloži vodstvu HSE, da poskuša znižati ceno investicije. Nove obravnave še 1.4.2010 in 16.6.2010.

22.4.2010 stornirana pogodba z EIB in podpisana nova za 440 mio kredita z državnim poročtvom in 110 mio s poročtvom HSE.

16.6.2010 minister Lahovnik po sklepu vlade in pooblastilu predsednika vlade podpiše pismo o podpori za črpanje kredita EBRD v višini 200 mio EUR.

7.7.2010 Uroš Rotnik podpiše pogodbo za gradnjo hladilnega stolpa (Rudis) z začetkom del 1.10.2010, čeprav ve, da gradbenega dovoljenja ne more dobiti pred marcem 2011.

8.7.2010 – odstop ministra Lahovnika

21.10.2010 – EBRD odobri kredit v višini 100 mio EUR (plus 100 mio EUR kredita sindikata bank).

december 2010 - MG naroči izdelavo revizij projekta.

marec 2011 – gradbeno dovoljenje za blok 6

april 2011 - obravnava revizij projekta TEŠ6 na Vladi RS; takoj zatem jih ministrica Radičeva posreduje NPU in KPK.

23.9.2011 - skupina poslancev DZ vloži Zakon o poroštvu RS za 440mio EUR visoko posojilo EIB, ki je bil pripravljen v TEŠ in HSE.

5.10.2011 - Odbor DZ za finance in monetarno politiko zavrne vse člene Zakona o poroštvu, s čimer je obravnava končana.

2.2.2012 – skupina poslancev s prvopodpisanim Srečkom Mehom vloži v zakonodajni postopek predlog zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v višini 440 milijonov evrov, ki ga najame Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. pri Evropski investicijski banki, za financiranje projekta postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrarni Šoštanj.

17.2.2012 – Komisija za preprečevanje korupcije objavi vmesne ugotovitve in stališče komisije v zvezi s projektom blok 6 Termoelektrarne Šoštanj; v poročilu komisija ugotavlja sume več kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, nasprotovanje interesov, kršitev določb s področja lobiranja in opustitev dolžnega ravnanja posameznih nosilcev javnih funkcij, ki so imele in imajo za posledico neusklajeno ravnanje in neodzivnost določenih državnih organov pri izvajanju pristojnosti.

23.2.2012 - Vlada podpre predlog zakona, če se z amandmajem spremeni tako, da kot enega od temeljnih pogojev za sklenitev poroštvne pogodbe določa predhodno sklenitev pogodbe o ureditvi razmerij med Republiko Slovenijo in TEŠ, v kateri se določijo okviri izvedbe projekta, kot so določeni v sklepih Vlade o Celoviti informaciji o projektu Nadomestni blok TEŠ-6.

17.5.2012 - Vlada Republike Slovenije sklene, da je glede na visoko stopnjo tveganja projekta in ob upoštevanju visoke izpostavljenosti države kot lastnice HSE do projekta izgradnje bloka TEŠ-6 pripravljena prevzeti dodatno tveganje z izdajo poročila za projekt bloka TEŠ-6 v višini 440 milijonov evrov pod naslednjimi pogoji:

- investitor mora opraviti pogajanja z vsemi dobavitelji s ciljem znižanja vrednosti iz Noveliranega investicijskega programa 4 (NIP 4) in jih čim bolj približati vrednostim iz NIP 3, pri čemer morajo biti v končni vrednosti zajeti vsi stroški (npr. stroški povezovalnega voda za priključitev na elektroenergetski sistem),
- med Premogovnikom Velenje in Termoelektrarno Šoštanj mora biti pred odobritvijo državnega poročila sklenjena pogodba o dolgoročni dobavi lignita po maksimalni ceni iz NIP 4 (2,25 EUR/GJ);
- investitor mora zagotoviti dokončanje projekta po terminskem načrtu,
- investitor mora zagotoviti vse pogoje za doseganje donosnosti projekta v skladu s sektorsko politiko za področje energetike;
- omejitev izpustov emisij CO₂ mora biti skladna z investicijskim programom.

12.6.2012 – Nacionalni preiskovalni urad izvaja obsežne preiskovalne postopke v zvezi s sumi kaznivih dejanj pri načrtovanju in izvajanju bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj, ki vključuje tudi hišne preiskave pri osebah, ki so ta projekt vodile ali pri njem sodelovale.

PREMOG

Pred odločitvijo o investiciji TEŠ ni preveril zalog premoga. Premogovnik Velenje je šele v letu 2010 na Min. za gospodarstvo dobil potrjen elaborat o zalogah premoga. V elaboratu je računal le na odkopavanje do leta 2028 in taka uradna namera velja še danes. Kurilnost in vsebnost pepela sta raziskani le do leta 2028 in že od leta 2025 po elaboratu velenjski premog brez primešavanja visoko-kaloričnega premoga iz uvoza ne zadošča več za normalno delovanje bloka 6. Dolgoročna pogodba o nakupu premoga za blok 6 med Premogovnikom Velenje in TEŠ je bila na zahtevo EBRD sklenjena šele v oktobru 2010 in še to le za čas do leta 2027. Predvideva, da bo pogodbeni vrednost 2,25 EUR/GJ samo v letu 2015, kasneje pa bo višja, odvisna od "svetovnih cen premoga in prevoznih stroškov" do Slovenije. Vsi investicijski programi in vsi izračuni ekonomike investicije pa predvidevajo, da bo cena premoga nespremenjena ves čas obratovanja bloka 6 do leta 2054. Po novem terminskem načrtu iz NIP4 pa je predviden začetek obratovanja šele v 2016, kar pomeni, da "dogovorjena" cena 2,25 EUR/GJ sploh nikoli ne bo prišla v poštev.

STATUS ZAVEZANCA ZA JAVNA NAROČILA

Zakon o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev, ZJNVETPS, Uradni list RS, št. 128/06, 16/08, 34/08, 19/10 velja od 7. januarja 2007. Po njem so vsa elektrogospodarska podjetja v večinski državni lasti zavezanci za pravila javnega naročanja. Tako TEŠ d.o.o., kot HSE d.o.o., ta zakon sistematično ignorirata. Pri tem se sklicujeta, da jih Min. za finance ni uvrstilo na seznam zavezancev. Čeprav zakon velja neposredno in je seznam le informativne narave, je uvrstitev TEŠ d.o.o. in HSE d.o.o. na seznam zavezancev leta 2007 preprečil minister mag. Andrej Vizjak, vse do danes pa podpisa za uvrstitev na seznam zavezancev še ni dal minister za finance dr. Franc Križanič, sicer pred nastopom te funkcije član nadzornega sveta HSE. Min. za gospodarstvo je TEŠ d.o.o. zaradi kršitve pravil javnega naročanja prijavilo Državni revizijski komisiji februarja 2011, a prijave še do danes niso začeli obravnavati.

Pogodbe, sklenjene s kršitvijo pravil javnega naročanja, so lahko nične.

PREGLED GIBANJA STROŠKOV IZGRADNJE TEŠ 6

Dokument	datum	Stalne cene-mio EUR	Tekoče cene-mio EUR
Inv. program rev 00	marec 2006	604	656
Inv. program rev 01	april 2006	637	692
Resolucija vlade o razvojnih projektih	december 2006	599 (brez stroškov financiranja)	
Noveliran IP rev 00	maj 2007	775	848
Noveliran IP rev 01	september 2007	954	1.071
Noveliran IP rev 02	marec 2009	1.343	1.424
Noveliran IP rev 03	oktober 2009	1.121	1.189
Noveliran IP rev 04	avgust 2011	1.196	1.303

KLJUČNI ODLOČEVALCI PRI BLOKU 6

TEŠ

Dr. Uroš Rotnik, direktor TEŠ od leta 2002 do 12.11.2010

Mag. Simon Toth, direktor TEŠ od 12.11.2010 -

Člani nadzornega sveta TEŠ d.o.o. v letih 2005-2010:

24.8.2005 Ivan Atelšek in Franc Sever. Ivana Atelška je 29.3.2007 zamenjal mag. Djordje Žebeljan, Franca Severja pa 1.12.2008 dr. Jože Zagožen, 29.9.2009 pa mag. Janez Keržan, ki vodi NS, poleg njega pa so v njem predstavniki lastnika še: dr. Dean Besednjak, dr. Vladimir Malenković in Aljoša Tomaž.

Direktorji HSE:

Dr. Jože Zagožen, 1.7.2005 – 30.6.2009 (in od 28.6.2008 dalje še drugi član uprave mag. Viljem Pozeb)

Mag. Viljem Pozeb, 1.7.2009 – 14.9.2009

Borut Meh, 15.9.2009 - 5.10.2010

Mag. Viljem Pozeb, 6.10.2010 – 5.11.2010

Matjaž Janežič 6.11.2010 -

Predsedniki NS HSE:

Mag. Andrej Vizjak 22.7.2005 – 18.9.2007

Mag. Alojz Stana 19.9.2007 – 19.7.2009

Dr. Franc Žerdin 20.7.2009 – 10.10.2010

Jadranko Medak 11.10.2010 - 19.1.2011

Prof.dr. Drago Dolinar 20.1.2011 –

Ministri:

Mag. Andrej Vizjak, 3. december 2004 – 20. november 2008

Dr. Matej Lahovnik, 21. november 2008 – 16. julij 2010

Mag. Darja Radić, 16. julij 2010 – 11. julij 2011

Recenzenti študij za blok 6 v letu 2006:

dr. Matija Tuma, dr. Maks Babuder, dr. Franc Žlahtič , dr. Franc Križanič, dr. Peter Novak, dr. Ferdinand Gubina, Djordje Žebeljan, Tomaž Babič, dr. Josip Voršič, Ivan Iveta, Irena Stare.